

Højskoleloven gældende, som ikke før har været gjort gældende. I det hele taget beklager jeg, at de Fortolkninger, som Finansudvalget hidtil har givet af Højskoleloven, just ikke altid har staaet i den nøjeste Samklang med hinanden, og her er man inde paa noget nyt, som man ikke tidligere har været inde paa. I Højskoleloven § 1 staaer der, at den højeste Understøttelse, som en Højskole, der har flere Afdelinger, kan faa, er 3,000 Kr. aarlig; men dette begyndte man med at fortolke derhen, at man godt kunde give et Par Skoler, der havde 2 Afdelinger, hver 6,000 Kr. Nu synes man dog at være standset med denne Fortolkning. Ved Finanslovens anden Behandling i Aar godkendte man paa Finansudvalgets Indstilling en Højskole i Kolding, men det var sikkert efter helt andre Regler og Principper end de, som her foreslaas. Ja, den ærede Ordfører afbrød mig og ryfter betænkeligt paa Hovedet; jeg kunde for Resten ønske at vide, efter hvilke Regler man gik frem ved Godkendelsen af Kolding Højskole, thi det er mig sagt, jeg ved ikke om det er rigtigt, at den vedkommendes Marsselever bleve regnede ham til gode for den Tid, han havde været Bestyrer af en anden Højskole, nemlig Højskolen i Viby. Det er nok højt tvivlsomt, om det Antal Marsselever, en Skole skal have for virkelig at være i Gang, er til Stede i Kolding, men det er sikkert, at da man for 2 Aar siden godkendte Højskolerne i Viby og Udby, tog man ikke nær saa strenge Forholdsregler, som det ærede Finansudvalg nu vil tage her. Jeg tror, at dette ligger i, at det ærede Finansudvalg lægger en Betydning ind i Ordene i Højskolelovens § 1 om, at en Skole skal have været i Virksomhed i et Aar, som egentlig forekommer mig ikke var Rigsdagens Mening, den Gang vi vedtog denne Lov. Jeg skal i hvert Fald henlede Opmærksomheden paa, at jeg som Ordfører for Forslagsstillerne her i dette Ting i 1891—92 — det findes Sp. 1374 — udtalte følgende: „Man har nemlig ment, at det ikke var nødvendigt, at en Skole skulde have bestaaet i Aarets 12 Maanedes for at kunne opnaa Understøttelse, men at den skal have bestaaet i et Skoleaar, som altsaa bliver de 8 Undervisningsmaanedes“. Tidligere var Forholdet jo nemlig det, at naar en Højskole, i et Aar havde haft paa et af sine Kurser 12 Elever, fik den Anerkendelse efter de gamle Regler; vi stærkede disse Regler ved at fordrø, at en Højskole skulde have haft 10 Marsselever i de Maanedes, den underviste, eller i et Undervisningsaar, for at opnaa Anerkendelse. Men 10 Marsselever svare jo til 15 Elever i 8 Maanedes, som er det Antal Maanedes,

hvori disse Skoler som Regel give Undervisning. Jeg har ikke set, at denne Opfattelse er bleven modtaget fra nogen Side, hverken af den daværende Minister, ej heller af Landstingets daværende Ordfører for Højskoleloven, den nuværende højtærede Konseilspræsident, og det er i nøje Forbindelse med denne Betragtning, at Rigsdagen har brugt Udtrykket „Marsselever“ for netop at betegne, at man ikke fordrer, at de 10 Elever, der udfordres, for at en Skole skal kunne opnaa Anerkendelse, skulle have besøgt Skolen i 12 Maanedes, men det er nok, naar en Skole i det Antal Maanedes, den underviser, har haft 10 Marsselever, og det svarer, som jeg før sagde, til 15 Elever i 8 Maanedes. Naar man nu gaar ind paa den Fortolkning, som det ærede Finansudvalg her gør gældende, hvad bliver saa Resultatet? Resultatet bliver heraf i Fremtiden, at naar en Højskole begynder sin Virksomhed f. Eks. den 1ste Maj, kan den, selv om den opfylder alle Lovens øvrige Betingelser, efter den Fortolkning, som skal afgøres her i Dag, ikke kunne faa Statsanerkendelse og Statsunderstøttelse før efter Forløbet af 2 Aar, og hvad der er endnu værre for en ny Skole: de fattige Elever, som ønske at søge Skolen, kunne ikke faa Understøttelse af Statskassen før efter et Tidrum af 2½ Aar, efter at Skolens Virksomhed er begyndt. Resultatet er altsaa, at en Skole, der er begyndt 1ste Maj 1896, faar ikke Anerkendelse før 1ste April 1898, og de fattige Elever, som ville paa en saadan Skole, kunne ikke opnaa Understøttelse dertil af Statskassen før til November 1898. Det er en streng Fordring, og det betyder, at de Skoler, som nu i Fremtiden opstaa, skulle søge deres Tilgang i de første 2 à 2½ Aar i de mere velstillede Samfundsklasser. Det har sikkert ikke fra nogen Side været Meningen at lægge en saadan Fortolkning ind i Højskoleloven, men vil man alligevel have den i Fremtiden, nuvel, saa kan man selvfølgelig gøre det, men det forekommer mig, at saa skulde det ærede Finansudvalg og den højtærede Minister have givet en vis Frist, for en saadan Fortolkning traadte i Kraft, for det er noget haardt, at den rammer disse 3 Skoler, forudsat de overhovedet opfylde Betingelserne for at opnaa Statsanerkendelse. De komme efter min Formening uforfkyldt til at staa i et noget uheldigt Lys; det ser lidt aparte ud, naar den højtærede Minister efter Indstilling af sin tilsynshavende foreslaar at optage disse 3 Skoler blandt de anerkendte Højskolars Tal, at denne Indstilling saa bliver forkastet af Finansudvalget og derpaa forkastet her i Tinget.